

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy hóra . . . 25 K Félévre . . . 150 K
 Helyi előfizetésre . . . 75 K Egész évre . . . 300 K
EGYES PÉLDANY ÁRA: 1 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr. Komlássy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
 DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
 INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

Az újságíró kamarák

Csodálatos ironiája a sorsnak, hogy a szellemi élet terén éppen arra az ágra fordítottunk legkevesebb gondot, amely legtöbbet érdemelt volna: az újságírást. Vannak kiváló tudományos intézetek, vannak művészetre nevelő és továbbképző alkotási, vannak erkölcsnemesítő, lelki preparandiák, de olyan intézményünk, mely újságírókat nevelne, egyetlen egy nincs. Amerika már régen felállította a maga újságíró-egyetemét, mely minden téren képzett, valóban arratermett embereket állít a köz szolgálatába, sőt a szomszédos Ausztria levitézlett bolsevik kormányára is megtette már kötelességét, — csak a mi kormányaink halgatnak mélyen a dolgról, mintha Magyarországra nézve közömbös volna, hogy kik és mit írnak, mit sugnak-bugnak polgárainak fülébe. Pedig még füstölögnek azok az úszkók, melyeket az utóbbi évtizedek dekadens irodalma és különösen destruktív sajtója gyújtott föl, még sajognak a sebek, amelyeket ez a sajtó a magyar lelkeken ejtett. De azért semmi komoly lépés sem történik az irányban, hogy a helyzet gyökeresen megváltozzék. A kormány csak bofogta nagy nekirökönnyel a vámpír száját és tartja rajta óvatosan a kezét, de lényegében nem változott semmi sem e téren. Sőt még az is csak a jövő zenéje, hogy fölállítsa az újságíró kamarákat és bizonyos rostálást végez a sajtó munkásai között.

Magyarországnak pedig elsőrendű érdeke, hogy a sajtó berkeiben tiszta levegőt teremtsen. Olyan elemek húzódnak ott meg egyrészt, akik úgy erkölessé, mint szellemi tekintetben sok és súlyos kifogás alá esnek, olyanok hangoskodnak és fenyegetkednek ott másrészt, akiknek nem kenyérük az újságírás és a sajtót csak jól bevált ugródeszkanak használják ügyesen leplezett ambícióik kielégítésére. Mindkét csoportot sürgősen és végérvényesen el kell az újságírástól tiltani. Az erkölessé megbízhatatlannak és szellemileg erőtlenné épű veszedelmesek a közre, a polgárság lelkére, mint a konjunktúra-csinálta talpi-újságírók, a lapok hasábjai mögött lapuló heccmesterek. Egyformán ki kell ütni kezűkből a tollat és lehetetlenné kell tenni számukra, hogy az újságíró tisztas palástját húzzák magukra.

A keresztyén Magyarországnak eleendő hivatásos, arravaló, képzett újságírója lesz így is, aki pályája iránti szeretetből, lelkiismeretes, becsületes munkát fog a sajtóban végezni. Az oda nem valóknak és kontároknak azonban mielőbb pusztulniuk kell, ha egyszer már konszolidált állapotokat, rendet és nyugalmat akarunk az országban. A sajtó nem lehet

sem menedékhely, sem ugródeszka, mert a sajtó a nép önzetlen barátja és tisztalelkű szellemi támogatója. Éppen ez okból követeljük az újságíró kamarák sürgős felállítását.

Nemcsak azért, mert egyedül ezek útján remélhető az újságíró erkölessé, anyagi és szellemi érdekeinek megvédése a nyereszkesre dolgozó kiadók kapzsisága ellenében s ez által az újságíró munkájának intenzívebbé tétele, hanem azért is, mert a kamarák felállítása feltétlenül megszabadítja az ország népét a sajtó-brigantik garázdálkodásától. És lehetetlenné te-

szi, hogy bárki, akinek pénze van hozzá, lapot indíthasson és a pesti „Korbács” modorában pimaszkodjék vele a becsületesen dolgozó emberek bosszantására s ostoba hiúságának legyezgetésére és rejtett céljainak elérésére. És pöffeszkedve hirdesse magáról, hogy egyedül ő az „újságíró”, aki használ a köznek és nem az, aki mellékgondolat nélkül, hivatásból és tiszteletreméltó ambícióból robotol a polgárság érdekeinek megvédésében és támogatásában.

Ezért követeljük az újságíró kamarákat!

A földreform vitája

A nemzetgyűlés mai ülése

Budapest, nov. 9. (Nemz. St. tel. jel.) A nemzetgyűlés mai ülését 11 órakor nyitotta meg *Bottlik József* alelnök. Folytatták a földbirtokreform felett nemrégben megindult vitát. A javaslatot *Hanzer István, Nagy Pál, Szabó G. János és Reichl Richárd* szövegezték hozzá röviden.

A javaslatot elfogadták. *Göswéin Sándor* a következő szöveget, aki örömmel üdvözli a javaslatot, amely régi programja a keresztyén szocialista mozgalomnak. Mohács — mondotta, — nemcsak azért következett be, mert a török ránk rott, hanem oka volt Magyarország összeomlásának az, hogy a föld elosztása helytelen volt még, mint ma.

A földbirtok helyes elosztásának itt a 12-ik órája.

Pallavicini György úrgróf Grieger Miklós beszédével foglalkozik, aki konkrét adatok nélkül megtámadta az arisztokratákat. A magyar arisztokrácia néhány száz emberből áll, akik igen szoros összefüggésben vannak a magyar nemességgel s intelligenciával, úgyhogy nem lehet külön kasztként megjelölni. Az arisztokraták között sem egyetértés, sem összetartás sem azonos politikai irány nem volt, így nem lehet kasztról beszélni.

Kár volt az osztályharc magvat elhinteni. A javaslatot megszavazza. Ezután *Cserly József*, majd *Berky Gyula* szólaltak fel, akik a javaslatot elfogadják. Az ülést 4-kor folytatják.

Javaslat a hitbizományok eltörlésére

Budapest, nov. 9. (Nemz. St. tel. jel.) A nemzetgyűlés tegnap délutáni ülésén *Hadházy Zsigmond* képviselő a hitbizományok eltörlésére vonatkozólag határozati javaslatot terjesztett be. A javaslatot politikai körökben élénken tárgyalják. A ratifikálás ellen *Fried-*

rich István nagy beszédre készül. Lehetséges, hogy már a holnapi ülésen beterjesztik a ratifikálásról szóló törvényjavaslatot; de azt szombat előtt nem igen tárgyalják. Hogy a javaslat ellen szavazók közül kik lépnek ki a kormányzópartból, az ma este fog eldőlni.

Képviselők a ratifikálás ellen

Budapest, nov. 9. (N. St. t. j.) A békeszerződés ratifikálása ellen indított akció képviselői ivet köröztettek, amelyet eddig igen sok képviselő írt alá. Politikai körökben ezt az akciót népszerűségi hajszának tekintik s nem jó szemmel nézik.

A békeszerződés ratifikálása ellen vannak *Windischgrätz Lajos, Dvorcsák Győző, Sigray Antal gróf, Sillágyi Lajos, Patacsi Dénes, Birtha József*, a nyugatmagyarországi képviselők és a *Friedrich* párt.

A ratifikálásról szóló törvényt ma tárgyalja a közjogi bizottság, amelynek jelentését még talán ma a nemzetgyűlés elé terjesztik.

Az ir zavargások

London, nov. 9. (Nemz. St. tel. jel.) Írország majdnem minden részéből a kormány-csapatok és a sinn-feinek véres esatározásáról érkeznek hírek. *Dublinban* egy összeütközés alkalmával 17 angol rendőrt megöltek. A városban több mint 400 házat felgyújtottak. *Dublin* rettenetesen szenved a terror alatt. Vasárnapra virradó éjszaka megtámadták a postahivatalt, amelyet rendőrök védelmeztek. Erős tüzharc fejlődött ki. *Belfastban* szintén összeütközés volt, de itt a katonaságnak sikerült a rendet helyreállítani.

Weisskirchner a nemzetgyűlés új elnöke?

Bécs, nov. 9. (N. St. t. j.) A keresztyén párt vezetősége tegnap esti ülésén elhatározta, hogy *Holber*, a nemzetgyűlés mostani elnöke helyett *dr. Weisskirchner Richárdot* jelölik az elnöki székre.

Költöznek a Lipótvárosi Casinó új lakói

Budapest, nov. 9. (N. St. t. j.) A Lipótvárosi Casinó helyiségeiből a betelepített négy vagonlakó család elköltözött, mert a Casinó helyiségében sem főzni, sem mosni nem tudtak volna. A Terézvárosi Demokrata Körben szintén vagonlakókat helyeztek el, de ezek is kérték a rendőrséget, hogy más megfelelő szállásról gondoskodjék, mert lakás céljaira a demokrata kör helyiségei sem alkalmasak.

A porta nem ratifikál?

Konstantinápoly, nov. 9. (Nemz. St. t. j.) A török kormány nem akarja ratifikálni a békeszerződést. A szövetségesek jegyzékére Konstantinápolyból az a válasz érkezett az antant-hoz, hogy a porta a mostani időpontot nem tartja kedvezőnek a békeszerződés ratifikálására.

A Nemzeti Liga a protestáns-üldözésről

Tiltakozás a béke ratifikálás ellen

A városháza kistanácstermében hétfőn délután 5 órakor dr. *Hae del* Vilmos egyetemi tanár elnöklésével ülést tartott az Egyesült Keresztény Nemzeti Liga debreceni választmányára, a tagok élénk részvétele mellett. Több kisebb ügy elintézésén kívül fontos határozatokat is hozott a választmány.

Balogh Béla református törvényszéki bíró előadta, hogy egyes lelkiismeretlen elemek azzal igyekeznek megfélemlíteni a közvéleményt, hogy itt üldözik a protestánsokat.

Indítványára a választmány elhatározta, hogy a tárgyból felírja a Központnak, hogy felvilágosítsa azt a Központ útján az egész ország közönségét, hogy a protestáns-üldözésről szóló híreszteléseknek semmi alapja sincs.

Galdnyfi János kir. közjegyző lelkes hangú, magvas beszéd kíséretében szépen kidolgozott tiltakozást nyújtott be a béke ratifikációja ellen, amit a választmány teljes egészében magáévá tett és elrendelte a felterjesztését és a társjegyzőeknek való megküldését.

Hajdumegye a múlt hóban

Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága kedden délelőtt tartotta rendes havi ülését *Szomjas* Gusztáv főispán elnöklése alatt. A szakelőadók tették meg jelentéseiket a múlt havi közállapotokról. A közegészségügyről a t. főorvos jelentette, hogy a vörheny 127 eset közül 20 halálozást okozott; a hónap végén Püspökladányban 32, Hajdúszörményben 21, Hajdúhadházon és Földesen 18—18 vörhenyes beteg maradt. Nagy baj, hogy a megyében járványkórház nincs, a közönség pedig nem tartja be a rendelkezéseket és széturcolja a betegségeit. A vérhas Földesen 19 esetből 2, a hastífusz 25 esetből 4 ízben okozott halálozást. Született 540 gyermek, 11 holtan, meghalt 287 egyén, a természetes szaporulat 242. Az utépitési munka szünetelt, mert a napszámok 70—80 korona napszám mellett még élelmezést is követelnek, amit a gazdák tengeritöréskor meg is adtak. Az adózás rendes, 4 millióval többet fizettek be, mint a múlt év októberében oláh megszállás alatt. A gazdasági munkát a korai fagy beköszöntése megakadályozta; az őszi vetésterület csekély, zöldvetés alig van, azonban egérkárok már mutatkoznak. Az állategészségügy is kedvezőtlen, a hónap végén fertőzött maradt lépfevével 2, takonykórral 4, száj- és körömfájással 1, rühvel 4, sertésorbáncsal 2, sertésvészszel 8 község.

A görög király özvegye

Róma, nov. 9. (N. St. t. j.) A *Corriera della Sera* jelentése szerint *Tamasos Aspazje*, az elhalt görög király morganatikus felesége a békebíróhoz azt a kérést intézte, hogy az elhalt király lakosztályáról a pecsétet távolítsák el, mert a görög király feleségének és anyjának érzi magát.

Tisza gyilkosa a rabkórházban

Budapest, nov. 9. (N. St. t. j.) A Tiszagyilkosság egyik tettese, *Dobó* István, volt tengerészőrmester, akit a hadosztálybírósg nemrégiben halálra ítelt, súlyos beteg lett, úgyhogy az orvosok rendelkezése a gyűjtőfogház rabkórházába kellett szállítani. Az orvosok véleménye szerint *Dobó* szervezetét a tüdővész annyira elpusztította, hogy életbenmaradásához kevés a remény.

Zrinyi-estély

November 18-án a 256-ik évfordulója lesz annak a szomorú eseménynek, hogy *Zrinyi* Miklós a költőt a kursanezi erdőben tartott vadászatban egy vadkan megölte. Az ország akkor is olyan válságos helyzetben volt, mint ma. Az egész nemzet reménye Zrinyiben összpontosult, akitől katolikusok és protestánsok egyaránt nem ok nélkül biztosan várták a válságos helyzetből való kivezetést. A vak eszt megfosztotta ettől a nemzetet. Pedig már nagyszabású munkába = ki is fejtette, mi uton módon gondolta nemzete jövőjét biztosíthatónak. E munkák általában Zrinyi élete, pályája reánk nézve is nagybecsűek. Azokból mai válságos helyzetünkben minden irányban kapunk utmutatást és biztos tájékoztatást. Rendkívül tanulságosnak ígérkezik tehát a Keresztény Nemzeti Ligának a halál évfordulóján rendezendő estélye, amelyre nyomatékosan felhívjuk a lap olvasó közönségének figyelmét, annyival inkább mert a Liga estélyei magasabb rendű műveltséget is nyújtanak.

Az olasz községi választások

Zürich, nov. 9. (N. St. t. j.) Milánóban a lezajlott községi tanácsválasztáson 59 ezer ember szavazott le a szociáldemokraták, 69 ezer ember pedig a kormányblokk mellett. Florenzben a kormányblokk győzelme miatt kisebb zavargás tört ki.

Tüntetések Athénben

Athén, nov. 9. (N. St. t. j.) Athénben tegnap hatalmas monarchista tüntetés volt, amelyen körülbelül 66 ezer ember, — legnagyobb részben választópolgár, — vett részt.

Az „Áruforgalmi“ tengeri vásárlásai

Az áruforgalmi r. t. szabad vásárlási engedélyt kapott és mindenfelé vásárolja a tengerit, még ott is, ahol a kivett mennyiség még nem folyt be, sőt biztosítva sincsen. Természetesen sokan eladják a tengerikészletüket, mielőtt a rájuk kivett mennyiséget beszolgáltatták volna. Ez nemcsak hátráltatja a beszolgáltatást és a hatóságok munkáját, de zavarja is. Miután az „Áruforgalmi“ üzleteket csinál, a leghelyesebb volna, ha csak a beszolgáltatás után engedné meg a közélémezési miniszter a szabad vásárlást.

A kormány a rendfentartásért

Budapest, nov. 9. (Nemzeti St. tel. jel.) A kormány szigorú utasítást adott a rendőrségnek és csendőrségnek, hogy minden rendbontást és zavargást csirájában fojtsa el, s szükség esetén éljen fegyverhasználati joggal.

A rendőrség a tegnapi zavargás felbujtóit és értelmi szerzőit ellen is elfog járni.

Tegnap éjjel néhány értelmi szerzőt előállítottak, akinek kihallgatását ma kezdték meg.

Nők az ötös tanács előtt

Egy második Bédi-Schwimmer Róza

Humoros részletekben gazdag, de alapjában véve mégis szomorú kommunista tárgyalás folyt le ma a gyorsított ötös tanács előtt. Három nádudvari asszony és egy férfi ült a vádlottak padján. Az elsőrendű vádlott *B Nagy Jánosné Polgár-Petrovics Ilona*, egy egyszerű, de azért kalapos fiatalasszony, aki a proletárdiktaturát megelőző időben ment Nádudvarra s ott megalakította az Anya- és csecsemővédő egyesületet s ezzel kapcsolatosan a szociálista szakszervezetet s ezeknek elnöke lett. A két egyetlenként péntáros *Lovass* Lajos, bizalminői pedig *Vass* Jánosné és *Balogh* Lajosné voltak, akiket szintén ma vont felelősségre a törvényszék. Zsarolással. *Polgár-Petrovics* Ilona pedig ezenkívül izgatással volt vádolva.

Polgár-Petrovics Ilona, a női kommunista vezér eleinte az anya- és csecsemővédelem érdekében fejtett ki agitációt s gyűjtött adományokat is a három vádlottal egyetemben; egy helyen csak követelésükre adtak 40 koronát és tojást. Összegyűjtöttek a végén 3 tyukot, 150 tojást, 400 koronát, két birkát; a három tyukot azonban nem a hadiárvának adta az elnök, hanem az eljegyzésére ölette le s találta fel.

A proletárdiktatura alatt pedig több népgyűlést tartott, amelyen nagy hangon kijelen-

tette, hogy ütött a 12-ik óra, *le kell számolni a burzsoáziával, jegyzőtől-főispánig stb.

Egy más alkalommal pedig vörös szalaggal a mellén tüntető felvonulást rendezett a nádudvari asszonyokkal, s csak hátra kellett néznie, a tömeg már is kiáltotta: le a burzsnjokkal, le a gazdákkal!

A mai tárgyalást *Nagy* Kálmán elnök vezette, a vádat *Baróthy* Zoltán kir. ügyész képviselte.

Polgár-Petrovics Ilona nagy hangon és bőbeszédűen védekezett. Az izgatást tagadta: a tyukok leöltésére vonatkozólag azt állította, hogy tényleg elfogyasztották ugyan a tyukokat, de az árat megadta a hadiárvának.

Ezután a másik három vádlottat hallgatták ki, akik azonban csak félrevezetett egyszerű emberek. *Nagy* derűlátást keltett *Nagy* Kálmán elnök megjegyzése, amit az egyik „bizalmi“ asszonyhoz intézett. — Nem gyűlölsz, hanem a férjének ruháját kellett volna foltoznia!

Sok tanut hallgattak ki, akiknek legnagyobb része terhelően vallott az elnöknek. A perbeszéd elhangzása után a bíróság ítélethozatalra vonult vissza, mely után a következő ítéletet hozta: *B Nagy* Jánosné izgatásért 3 évi börtönrre ítélte, míg a többi vádlottakat felmentette. Az ítélet jogerős.

A német forradalom emlékűnepe

Berlin, nov. 9. (Nemz. St. tel. jel.) A szakszervezetek vezetősége elhatározta, hogy november 9-én, a forradalom évfordulóján, munkaszünetet rendel el. — Ennélfogva a berlini újságok holnap nem jelennek meg.

Magyar Jövő

A *Hajdúföld* a keresztény nemzeti egység nagy gondolatáért alakult meg, örömmel fogad tehát minden szövetséget, egyesülést, mozgalmat, amely a keresztény nemzeti eszme kidomborításáért van.

Egy lelkes, fiatal magyar tanár, dr. *Somlay* László kénytelen volt menekülni a kommunista fővárosból, mert nem akart beállni a vörös armádiába. Rokonsághoz, oláh megszállott területre szökött át, ahol a magyarságért aggódó jóbarátainak és rokonságának adományából mintegy háromszázezer koronát hozott össze és csempészte át Csonkamagyarországba. Ez volt a Magyar Jövő első tőkéje. Mint az ifjúsági irodalomnak lelkes és tehetséges művelője elhatározta, hogy a szerény ös szeget megnövesztve keresztényen magyar ifjúsági irodalom művelésére szánja.

Törekvéseit megértéssel és pártolással honorálta minden magyar ember, kinek a keresztényen magyarság összetartása és ereje szíven fekszik. Közéletünk nagyjai, mint *Prohászka* Ottokár, *Petri* Elek és *Raffay* Sándor püspökök, *Haller* István kultuszminiszter és *Imre* Sándor államtitkár valamint *Pintér* Jenő fővárosi főigazgató, rendre felkarolták és nemzeti ügynek tekintették a Magyar Jövő ügyét. Nem maradtak el azonban közgazdasági életünk számottevő tényezői sem, mint a Nemzeti Hitelintézet és a „Hangya“. Főrésztvegyesei között ott találjuk a MOVE fővárosi csoportját, amely 50,000 kor. részvényjegyzéssel növelte az alaptőkét.

A mozgalom fővédnökéül a kormányzó nejt: *Herthy* Miklósnét sikerült megnyerni. A mozgalom nagyobb vidéki városainkban is gyökeret vert már és reméljük, hogy Debrecenben, a magyarság szívében is, megértő és szeretetteljes fogadtatásra talál.

A mozgalom központi szerve: Budapest, VII. Damjanich-u. 50, debreceni üzletvezetősege: Állami reáliskola, Hatvan-u. 44.

HIREK

Öt millió

hold dusan termő magyar föld van a zsidók birtokában. Öt millió abból a földből, ami a magyarnak mindene a világon nekik pedig csak üzleti alap a busás nyereséghez. Ezt az öt milliót az emancipáció óta, alig ötven esztendő alatt huzzták ki az elvakított magyarság lába alól lassan, szívós kitartással ravasz számítással s ha a fölomatot meg nem állítjuk, másik ötven év múlva nem kell állépnünk a Libanont, hogy Palesztinában legyünk. Erről, főleg erről von most szó odafönn a nemzetgyűlésen. Visszaszerezni az áldott magyar földet, melyet őseink könnyelműen elpocsékolnak zsidó kézre adtak és okos földreformmal visszaadni annak, aki homloka veritékevel turja és gondozza: a magyar parasztnak. Ezt a munkát megértéssel és igaz szeretettel kell kísérnie minden magyarnak és Isten áldását kell kívánnia a nemzetgyűlés munkájára, mely valóban új és második honfoglalás.

Hirdetmény. Értseim a t. utazóközöniséget, hogy felettes igazgatóságunk rendeltére a személyszállító vonatok közlekedését f. hó 10-én szerdán és f. hó 11-én csütörtökön tehát csak ezen a két napon az alábbiak szerint korlátozzuk: *Debrecenből indulnak szerdán.* Nyiregyházára délután 2-20-kor. Budapest kp.-ra délután 5-47-kor (Szolnokon átszáll.) *Debrecenbe érkeznek szerdán:* Nyiregyházáról reggel 7-18-kor, Tiszafüredről reggel 7-42-kor, Tiszalökről reggel 7-23-kor, Budapest keletiről reggel 8-34-kor. *Debrecenből indulnak csütörtökön:* Nyiregyházára du. 2-20-kor, Tiszafüredre du. 4-10-kor, Tiszalökre du. 4-00-kor. Budapest keletre du. 5-47-kor. *Debrecenbe érkeznek csütörtökön:* Nyiregyházáról reggel 7-18-kor, Budapest keletiről reggel 8-34-kor. Pénteken azaz f. hó 12-én már visszaállítatik a rendes azaz a f. hó 10-ike előtti személyvonat forgalom. — Az állomásfőnök.

Hirdetmény. Az I. és II. kerületi 1917. évi hadinyereségadó, valamint az I. és II. kerületi 1918. évi jövedelem és vagyonadó lajstrom az 1920. évi XXIII. t. c. 22 §-a értelmében f. hó 10-től számított 8 napi közszemlére tételük ki. — Az említett lajstromokat bárki megtekintheti a városi adóhivatal I. emelet 23. illetve 25. sz. szobájában s az azokban foglalt adóösszegekre vonatkozólag ugy a saját, mint a mások adóját illetőleg írásbeli érveit elteit a lajstrom közszemlére tételének utolsó napját követő 15 napon belül a debreceni Pénzügyigazgatóságnál beadhatja. Városi adóhivatal.

MOVE közlemény. Bessenyi Gyula ur. műasztalos, egyesületünknek nagyértékű vivő-felszerelést adományozott s már ezt megelőzőleg is egyesületünket anyagilag támogatni szives volt. Amidőn ezen nagy lelkű adományt köszönettel nyugtázzuk, alapító tagjaink sorába iktatjuk. Az a levél mellyel adományát felajánlotta s amelyet mi, mint becses dokumentumát a keresztényi és erős hazafias érzésnek megőrizzük, tanúságot tesz arról, hogyan kell szeretni a hazát, hogy kell szeretni az ország minden reményét a nemzeti hadsereget s hogy kell dolgozni önzetlenül a Magyar Országos Véderő Egyesületért. Álljon Bessenyi Gyula ur. neve buzdító és követendő példa gyanánt Hajdúvármegye és Debrecen városa közönisége előtt, szolgáljon tanítással nemcsak Debrecen és Hajdúvármegye, hanem Csonka-Magyarország összes iparosainak és munkásainak. Meleg köszönettel. Titkár.

Elutasított kérelem. A városi mérnökök és orvosok kérték, hogy a rendőrorvosi és rendőrmérnöki szemlék (exhumálás, épületek felülvizsgálata, stb.) eddigi 20 K. díját 100 koronára emeljék fel. A városi tanács a kérelmet nem teljesítette.

Sókiosztás. Felhívjuk az egyesület által utalványozott sómennyiségre még igényt tartó és már az utalványt kiváltó gazdáink figyelmét, hogy a sókiosztás bezárolag november hó 16-ig tart. Az addig be nem váltott utalványok érvényüket veszítik és semminemű késedelmes felszólalást figyelembe nem vesszünk. Debreceni Gazdasági Egyesület.

A Move Balmazújvároson. Mult hó 31-én Balmazújvároson a községváza tanácstermében egybegyűlt szép számu közöniség részvételével alakult meg a MOVE balmazújvárosi és központi járási osztálya. A gyűlés, melyen Lukriés Károly plébános elnököl s amelyen a főosztály részéről Elekes Károly titkár és Vajay Endre jegyző jelentek meg, lelkes hangulatban folyt le.

Lukriés Károly elnök magas szárnyalásu, izzó, hazafias érzéstől áthatott megható beszédében szólította fel az egybegyűlteket válvetve dolgozni a hazáért sikru szállni az ezeréves Magyarországra.

Zugó éljenzés elűttével Elekes Károly a főosztály titkára ismertette az egyesület céljait s hívta a „MOVE” zászlója alá Balmazújváros közöniségét. Beszéde végével melyet viharos tetszéssel fogadott a közöniség egyhangulag mondták ki a megalakulást s választották meg az egybegyűltök az elnökség és a választmány tagjait.

Elnök leit: dr. Görgey Márton orvos, alelnök id. Leiter Gergely földbirtokos, Takács Gyula cipészmeister, Fitz Irma tanítónő, titkár Lavotta Ernő állomásfőnök, helyettes Petrovics Imre tanító, jegyzők Bobus László jegyző Sándor Károly tanító, jegyzőhelyettes Szutor Endre jegyző, pénztáros Kis Gyula kereskedő, propaganda ügyek vezetője dr. Görgey Márton, sportügyosztály vezetője Kovács István, a sportvezetők: Molnár Mihály, Pekete Mária. Választmányi tagok: Harsányi Béla főjegyző, Lukriés Károly plébános, dr. Molnár Béla lelkész, Jakus Sándor ref. lelkész, Varga Miklós, Csobán Lajos, Györfi József, Radácsi Imre, Király Gábor, Alföldi Imre, Hegedűs Péter, Pincés Péter, Stein Imre, Faulvotter János, Koroknai Imre, Holczér Bálint, Mihalik István, Reke János, Nagy István, Szabó Gusztáv, Rózsa István, Majd Hadházy Dezső ismertetése után a testnevelési bizottság alakult meg a „MOVE” keretében melynek tagjai a fent választott elnökség tagjai lettek. Előadója pedig a sport ügyosztály vezetője.

Végül dr. Görgey Márton megválasztott elnök köszönte meg az ő és a többi megválasztottak nevében a bizalmat és ígéretet tett az egybegyűltöknek s a főosztály kiküldötteinek, hogy törhetetlen harcossá s lankadatlan zászlóvivője lesz a balmazújvárosi osztály a Magyar Országos Véderő Egyesületnek, fáradságtalan munkása az ezeréves Magyarországnak.

Felhívás. Azon gazdatársaimat, kik a macsi földből már jegyeztek, — vagy még ezután jegyezni óhajtanak, — kérem, hogy szerdán november 10-én délután 3 órakor a Polgári- és Gazda Körben jelenjenek meg. Bakóczy Gábor.

A Debreceni Gazdasági Egyesület értesíti tagjait, hogy az összes dohany már elfogyott. Így a dohánykiutalást az egyesület a mai napon beszüntette.

Vetőmag buza, mely csöves tengeri beszolgáltatása ellenében lett kiutalva, nincs teljes összegben bejegyezve. Miután pedig annak csupán egy részét meghozatni nem lehetséges, felhívjuk gazdáink figyelmét, hogy akik még erre igényt tartanak, 1 métermázsza buza után 700 koronát minél előbb befizetni sziveskedjenek. Debreceni Gazdasági Egyesület.

A hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárvaik nemzeti szövetségének helyi csoportja felszólítja azon tagjait, kik nem városi vagy állami szolgálatban állanak és vagyontalanok, az esetleg kiutalandó kedvezményes áru tűzfáért igazoló okmányokkal f. hó 12-én és 13-án (péntek és szombat) d. e. 9—12-ig a „Hadi-gondozó Népiroda” Szentanna-utca 12. szám alatti irodahelyiségében jelentkezzenek. Később érkező jelentkezéseket a szövetség vezetőségének nem áll módjában figyelembe venni.

A köztisztviselők és munkások házipítő szövetkezetének alakuló gyűlése vasárnap délelőtt és folytatolag hétfőn este folyt le. Ezernél több tag jegyzett s amennyi csak a vármegyeház nagytermében elfért, meg is jelent. Az alapszabályok tárgyalása során, mint hogy eddig is csak köztisztviselőkről és közüzemnél levő munkásokról volt szó, ennek megfelelően minden félreérthetés kizárása céljából a „Közszolgálati alkalmazottak házipítő szövetkezet” címet állapították meg. A szövetkezet vezetőségét a hétfő esti folytatolagos gyűlés választotta meg. Az igazgatóság a következőkből áll: Dr. Bernolák Nándor nemzetgyűlési képviselő, Borsos József városi tb. főmérnök, Dr. Cseke Sándor vármegyei arvaszéki elnök, Garda Dezső tüzletvezető helyettes, Hollós István pénzügyi főtanácsos igazgató h. Jeszenszky József posta és táv. főtitkár, Kabay György máv. főfelügyelő, Kókay Lajos törvényszéki bíró, Majzik Miklós műszaki főtanácsos, Dr. Matolay Gábor kuriai bíró, Meskó Kálmán műszaki tanácsos, Mester István máv. felügyelő, Dr. Nagy Géza őrnagy hadbíró, Dr. Tüdös Kálmán tisztí főorvos, Dr. Vársáry István városi tanácsnok. A felügyelő bizottság tagjai: Ary Lajos városi tb. főszámvevő, Boróczy Dezső p. ü. számv. főtanácsos, Dr. Major Béla őrnagy számvevő tiszt, Puskás Kálmán műszaki tanácsos, Tarpay Béla kataszteri felügyelő, Tasnády Szeőcs Samu posta és táv. számtanácsos. Ügyésznok Dr. Nagy István városi tb. ügyész választották.

A jegyzések további folytatására az igazgatóság a csütörtökön tartandó ülésén fog intézkedni.

KIS HIREK

Elpusztult egy történelmi műemlék: leégett a késmárki evangélikusok Thököly-temploma, mely a fejedelem hamvait őrizte. Csak egy részét sikerült megmenteni az ódon épületnek.

Naponta tíz vaggont ártítenek ki Budapesten a menekültek fedél alá juttatásával. Barakkokban helyezik el őket. A lövésnyertéri istállóba is vaggonlakókat telepítenek. A nemzetgyűlés elnöke az országház föltött használatlan helyiségeibe 300 vaggonlakó gyermeket fogadott be.

Hazafias, magyar irányu lap volt a Kassai Hirlap és az ottani Esti Ujság, miért is a Felvidék meghatalmazott cseh minisztere mind a kettőt betiltotta.

A lakáshivatal 300,000 koronára emelte föl a szegedi Tisza-szálló évi bérét, az eddigi 42,000 koronáról.

A csehek ellen lázadnak a németek is Morvaországban, melynek déli német részeit Németausztriához kívánják csatolni.

Házat vásárolt Klein Miksa Budapesten. 12 és fél millióért vette meg gróf Mikes Ármin Nádor-utcai bérpalotáját. Vajjon miből szedte meg így magát Maxi, a fehér terror legujabb áldozata.

A villamosjegy árát felemelik Budapesten 2 koronáról háromra, a szénárak és az alkalmazottak fizetésének emelkedése miatt.

Fegyelmi az istentagadásért. A város közigazgatási bizottsága Csúrka István iparostanonciskolai igazgató ellen, aki nyíltan istentagadónak vallotta magát, megindította a fegyelmi vizsgálatot. A felfüggesztést csak azért mellőzte, mert dr. Tervej Tamás felszólalása szerint nincs kivel pótolni. Hát a menekült, szakképzett tanerök közül nem akadna senki, aki Csúrka szabadkőműves testvért helyettesíthetné? Hát van pótolhatatlan ember és pláne lehet pótolhatatlan az istentagadó a kereszttyén kurzus idején?

Felhívás. Az őszi vásár rendező-bizottsága felhívja a „Vagyonmentő vásár”-ra küldött és ott eladott tárgyak tulajdonosait, hogy pénzüik felvétele végett ma, szerdán délután 3 órakor a Haas-féle szőnyegáruházban (Kossuth-utca) okvetlen megjelenni sziveskedjenek. A Bikából el nem vitetett tárgyak Fráter Erzsébet elnöknel (Kossuth-utca 36. sz.) naponként átvehetők reggel 9—10-ig.

Az Ébredő Magyarok rendkívüli közgyűlése. Az Ébredő Magyarok Egyesülete csütörtökön délután 6 órakor rendkívüli közgyűlést tart. Tárgy: Tiltakozás a békeszerződés ratifikálása ellen. A tiltakozáshoz Debrecen egész társadalma csatlakozni fog.

Rendőri hírek. Mérgőzés Taligás Lajos Vigkedvő Mihály-utcai lakost morfium-mérgőzés tüneteivel a mentők szállították a kózkórházba. Állapota súlyos. — L á n c o l á s. Hazslinszky Maria debreceni lakost cukorlancolásért 6 hónapra s ezen büntetés kitöltése után Bártfára, illetőségi helyére való toloncolásra ítélte a rendőrbíró. — L o p á s o k. Katona József Eötvös-utcai lakostól felesége 4 métermázsza buzáját ellopva, valószínűség szerint Rákoshelyen levő rokonaihoz szökött. A rendőrség körözi. — Kiss János Széchenyi-utcai lakos feljelentést tett a rendőrségen, hogy 500 korona értékű fehérműjét ellopták. — Borbély Jánosné Honvéd utcai lakostól 100 ezer korona értékű fehérműjét ismeretlen teties ellopta. A rendőrség a nyomozást megindította az ismeretlen tolvak ellen.

Színház

* A veszedelmes ember. Koresmáros Nándor színművét: *A veszedelmes embert* mutatták be hétfőn este a Csokonai-színházban. A darab háborus miljöben mozog s egy örökség történetét mutatja be telve szípközö élecel és el-mésséggel. Kár, hogy nehézkes drámai mederben indul és nem tud döccenés nélkül vigabb tónusba ácsapni. A szereplők derekas munkát végeztek, s egytől-egyig jól játszottak. Különösen Kardoss Géza, Utassi Ida és Szendró

Ma D'Arrigó Kornél bucsuzik a Vigszínházban.

Gyula tüntek ki alakításuk valóban művészi értékével. bár *Szigeti Jenő, Helay Andor, Bakoss Sarolta és Farkas Ida* is mesterien játszottak. A rendezés *Petrák József* aprólékos gondosságát dicsérte.

A **Vigszínházban**, jótékony előadás keretében új műsört mutatott be hétfőn este. A műsoron olyan nevek szerepeltek mint *Bobits Vilma*, a debreceniek kedves operabénaénekesnője, akire még most is szívesen emlékszik vissza a közönség. Tegnap énekszámaikat szünni nem akaró tapsal fogadták, úgyhogy ráadásul is kellett adnia.

Rendkívül meleg és nagy sikert aratott *Szaldnczy József* hírlapíró kollégánk kis darabja: a *Férj és feleség*. A közönség sokat nevetett és szívesen tapsolt a darab mulatságos jelenetein. A sikerben osztoztak *Takács Margit, Szemere és Iványes* is.

Feltűnést keltett *Páyer Margit* művészi alakítása. Az utolsó szerdai drámaletében, aki sok hivatásos színésznőt felülmúlt alakításával. Kiváló alakítást nyújtott *Darró Kornél* és *Ernyei* is. A Fancsovics nővérek táncmutatványát, *Dorongi Somlár Stéfi* magánművészeit, *Stefanis Vazul* akrobata mutatványait is elismeréssel és zajos tapsal fogadta a nagyszámú közönség. A műsor utolsó számában, a pávában *Árkossy Olga* a *Szemere* nyújtott díszretest. Az előadás előtt *Páfy József* hírlapíró konferált ügyesen és ötletesen.

Az ifjúsági előadások rendezése ügyében hétfőn délután értekezletet tartottak a középiskolák igazgatói a közművelődési ügyosztály helyiségében *Kardós Géza* színiigazgató bevonásával. Az ifjúsági előadások szerdán délután lesznek, kétféle helyárrakkal: II. emeleti páholy és erkélyi, a többi helyek ára 8 korona lesz. A leányok a földszintet és az I. emeleti páholyokat, a fiúk a többi helyeket foglalják el. Legelőször a *Silvio kapitány*, a *Falutsza* és az *Ocskoy tündéres* kerül színre, azután *Katona, Csokonai, Tóth Ede, Csiky Gergely, Kisfaludy, Herczeg Ferenc* és *Gárdonyi Géza*, továbbá *Shakespeare* és *Molière* darabjai. A jegyeket hétfőn osztják ki és az el nem kelt jegyeket szegény tanulók kapják.

A színházak és mozgószínházak közleménye.

Ma szerdán, 10-én C) bérletben *A veszedelmes ember* játszik a Csokonai színházban.

Az ezüst sirályt e hó 12-én mutatja be a Csokonai színház. Főszerepeket *Bodán, Rácz Ada, Szalma, Nádosy* játszik. Hálás szerep jutott *Egyed Lenkének, Csolnakossynak* és *Heltainak* is. A díszleteket meglepő gazdag kiállításban hozza a színház igazgatósága. A bemutató bérletszünetben lesz.

A **Debreczeni Vonósnegyes Társaság** a múlt szezonról elmaradt hatodik hangversenyét ma szerdán tartja meg az Apollóban (él 8 órai kezdettel). Közreműködnek: *Füredi Sándor* hegedűművész — *Füredi Irén* hegedűművész és *dr. Hahn Aladárné* zongoraművész. A műsor a következő: 1. Bach: heffős hegedűverseny (Allegro—Andante—Allegro.) 2. Beethoven: Dur hegedűszonáta (Allegro con brio—Tema con variazione—Rondo). 3. Goldmark: A moll hegedűverseny (op. 28) (Air—Allegro moderato.) 4. Grieg: C moll hegedűszonáta (op. 45). — Jegyek az Apolló pénztáránál válthatók. Előadások kezdete fél 8 óra.

Tigrisaren ember II. Amerikai bűnügyi történet ma szerdán utoljára az Arany Bika mozi mutatja be. Előadások 6 és 8-kor. Jegyelővétel.

No 29. Amerikai detektívtörténet ma utoljára az Urániában.

Számolópapír

11—21 cm nagyság 05—16 cm nagyság
500 drb 30 K 500 drb 20 K
a Magy. Nemz. Könyv- és Lapkiadó-Vállalatnál
PIACZ-UTCZA 59.

SPORT

A bajnokság állása. Körülbelül két hét választ még el az őszi a bajnoki szezon végétől. A bajnokság jelenlegi állása valószínűleg tavaszig már nem igen változik. A vasárnapi mérkőzések után első helyre a Vasutasok kerültek 9 ponttal 5 mérkőzés után, második a DEAO, ugyan csak 9 ponttal 7 mérkőzés után, harmadik a DKASE 8, negyedik a Kisvárdai SE 6, a következő helyeket a NYVE, DIE, DMTK, Szolnoki MTE foglalják el 5 ponttal, utolsó a Ny... csapata.

Videki eredmény. Kisújszállási TE—Berettyóújfalusi SE 0:0. Egyenlőerők kiütélme. — Bíró: Káldy Zsigmond.

A fegyelmi bizottság ülése. A fegyelmi bizottság szerdán este 6 órakor ülést tart az Angol-királynő külön termében. Szerdán este 7 órakor a Kerület Tanácsa rendkívüli ülést tart.

ERDŐT

keresek megvételre vagy kitermelésre

Ajánlatokat

Fakereskedő

jeligével e lap kiadóba kérek

Szabó János

uri szabósága és egyenruházati cikkek raktára Püspöki palota. (Nagytemplommal szemben.)

LENGYEL Fest, tisztít

Készíték gallérokat, kőzelőket, ingeket pontos és szolid árban. mindennemű férfi és női ruhákat, gummikabátot minden színre 8 nap alatt

CSAPO-U. 95. Pacsirta-u. sarok Felvételi hely Piacz-utca 63. sz. mosoda.

Koros Sándor

(Férfi-szabó) Munkácsy Piac-u. 66. Haját készítteti elegáns férfi díszruhákat.

Porgács István

műorás Bádócso-u.

2052—1920. szám.

Hirdetmény

A hajduböszörményi kir. járásbíróság közli, hogy Fekete Gy. Gábor hajduböszörményi lakos részéről a 28000—1919. I. M. rendelet alapján előterjesztett kérelem folytán az adótag elűnt Fekete Gy. Antal volt hajduböszörményi lakos ellen, aki Hajduböszörményben Fekete Gy. Imre és néhai Kállai Sára szülöktől 1894. év április hó 3-án született, nőlen főúrn. legő és ingatlan vagyonnal bíró az 1914. évi október hó 1-én a debreczeni cs. kir. 39. gyalogezredhez mint közművelődési tiszt és 1915. évi május hó 29-én az olasz frontra ment, ahonnan a 39. sz. tábori p. stávként utóbb 1915. évi augusztus hó 31-én ir. a holtaknyilvántartás iránt az eljárást a mai napon megindította és az elűnt részére ügygondnokul dr. Kozma Imre hajduböszörményi ügyvédet rendelte ki.

Felhívja a kir. járásbíróság az elűntet, és mindenkit, hogy abban az esetben, ha az elűnt életben van, tartózkodás helyéről, halálának, vagy elűnésének körülményeiről, vagy a holtaknyilvántartás szempontjából fontos egyéb körülményről, az elűntől különösen arról lenne tudomása, hogy az elűnt a fentebb jelzett ideig tul még életben volt, ezt a hirdetménynek a kir. járásbírósnál történi kifüggesztésétől számított 6) nap alatt jelentse be a kir. járásbírósnak, mert ellenkező esetben a bíróság az ügyéért kiderített tények alapján fog a holtaknyilvántartás kérdésében határozni. Hajduböszörmény, 1920. szept. 30-án.

Korondy, kir. bíró.

Gazdálkodók részére finom — gyapjuszövetek öltönyre és téli kabátokra legelőcsöb-ban beszerozhető
ROTH ADOLF Piacz-u. 77.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Debreczeni Gazdák Bankja Részvénytársaság, Kossuth-u. 17. Kölcsonoket folyósít házakra, földekre és értékpapírokra. Betéteket elfogad a betétek után kamatot ad. Értékpapírokat és idegen pénzeket vásárol és elad. Elfogad értékeket megőrzés céljából és bérbe ad (safé deposit) pánccelrekeszeket. Takarékpénztár és bankügyletek minden ágazataval foglalkozik. — Feleknek minden pénzügyi műveletnél rendelkezésére áll

Ebédő

berendezés 30 ezer koronáért eladó. Eperkert, városi fatelepen.

Csendőr iszt

sürgősen butorozott szobát keres lehetőleg étkezéssel. Ajánlatok a kiadóhivatalba.

Haszonbérbe keres

kertgazdálko ársra alkalmas 3—5 holdas földbirtokeket egy katonai parancsnokság. Ajánlatok Vármegyeházán időépésd II emeleten adandók be.

Rövény és Altmann szűcsök, Piac 42. Pannónia épít. Barmilyen a szakmába vágó munkákat pontosan és jutányosan készítenek.

Riakhancsok

felvételnek fix fizetéssel és jutalékkal lapunk kiadóhivatalában

Kocsist

azonnal felfogadok. Jelenkezzenek Vár-u 8 sz.

Hangverseny cimbatom pedálos, kitűnő hangú, teljesen jókarban kottákkal együtt eladó. Eötvös-utca 114.

Találtatott

a Komlósi ut végén egy kölyök foksterier, mindkét füle barna, hátán fekete pont. Tulajdonosa átveheti Eötvös-u. 109.

Finom

női és uri cipészegédeket keresünk darabszámra azonnali belépésre. Kedvezményes ellátás. Bővebbet a vezetőségénél — Máv. állomás i jöletti cipésműhely.

Szappanos

tanulónak jó házból való fiu felvétetik. Meszena-utca 5.

Súlygyógyász és vesérintőzet PAUL I. Batthyányi-u. 22. telefon: 1365.

Eladó

2 kat. hold pusztaföld a városban!

Gártelepnek, ipartelepnek, gyümölcskertészeti, szőlőtelepítés v. bolgárkertészeti

egyszóval bármilyen célra felette alkalmas volna.

Van pedig ez a 2 katasztrális hold pusztaföld benne a városban

A Péterfiától a közkörház mellett benyúló Madházi-utcában.

Madházi-utca 26. szám alatt!

POTOM ÁRÉRT!

Ára a 3200 ölnök 200 ezer korona.

Ezen ingatlan felett is a Nagy Lajos Országos Adásvételi Vállalat rendelkezik, ott köthető meg a vétel, ott teendő le a foglaló.

Iroda: Veres-utca 9. szám.

Zákány József
fuvarozási vállalata
PIACZ-UTCZA 43. SZÁM.

Mindennemű ruhafestés vagy tisztítás, alkalmi ruhák, férfiöltönyök - gyászruhák festése 24 óra alatt keszen.

Gallérek, kézeiök, férfingek és fehér neműek tisztítása
Egyház-tér 5 szám alatt.